Download more resources like this on ECOLEBOOKS.COM

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

JUNIE 2021

REKENINGKUNDE V1 NASIENRIGLYN (EKSEMPLAAR)

ÉcoleBooks

PUNTE: 150

NASIENBEGINSELS:

1. Strafpunte vir vreemde items is slegs van toepassing indien 'n kandidaat nie punte op 'n ander plek in die vraag vir daardie item verloor het nie (geen strafpunte vir misplaaste item). Geen dubbelpenalisering toegepas nie.
2. Strafpunte vir plasing of swak aanbieding (bv. besonderhede) is slegs van toepassing indien die kandidaat punte vir die bedrae vir daardie item verdien het.
3. Volpunte vir korrekte antwoord. Indien die antwoord foutief is, merk die bewerkings wat voorsien is.
4. Indien 'n vooraansuiweringsyfer as 'n finale syfer getoon word, ken die bewerkingspunt toe vir daardie syfer (nie die metodepunt vir die antwoord nie). Let wel: Indien syfers aangedui word in memo vir komponente of bewerkings, dra dit nie ook die metodepunt van die finale antwoord nie.
5. Tensy anders getoon, moet die positiewe of negatiewe effek van enige syfer in ag geneem word om die punt toe te ken. Indien geen + of – teken of hakie voorsien is nie, aanvaar dat die syfer positief is.
6. Waar aangedui word, ken deelpunte toe om die kwaliteit van antwoorde van kandidate te differensieer.
7. Waar strafpunte toegepas word, kan die punte vir daardie afdeling van die vraag nie as 'n negatiewe syfer getoon word nie.
8. Waar metodepunte toegeken word vir bewerking, moet die nasiener die redelikheid van die bewerking ondersoek voor die punt toegeken word.
9. 'Bewerking' beteken 'kontroleer bewerking'. 'Een deel korrek' beteken bewerking en een deel korrek. Nota: kontroleer bewerking moet +, -, x, ÷, of volgens memo wees.
10. In berekeninge, moet nie punte vir bewerkings toeken nie indien noemer & deler omgeruil is. Dit is ook van toepassing op verhoudings.
11. Waar metodepunte toegeken word, maak seker dat kandidate nie volpunte kry vir enige item wat gedeeltelik foutief is. In sulke gevalle, moet nie die metode punt toeken nie. Dui deur middel van ☒.
12. Wees bedag daarop dat party kandidate geldige alternatiewe buite die memorandum verskaf. Kodes: f = vreemde item; p = plasing/aanbieding.

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 10 bladsye.

VRAAG 1: BEGRIPPE, ONTLEDING VAN TRANSAKSIES EN OUDITVERSLAG

1.1 BEGRIPPE

1.1

1.1.1	Direkteure ✓
1.1.2	Interne ✓
1.1.3	Binnehandel ✓

3

1.2 ONTLEDING VAN TRANSAKSIES

	REKENING OM TE DEBITEER	REKENING OM TE KREDITEER	BEDRAG	B	E	L
1.2.1	Inkomstebelasting ✓	SAID (Inkomstebelasting)✓	**330 000**	0	-✓	+✓
1.2.2	Gewone aandelekapitaal ✓	Bank	✓105 000	-✓	-✓	0
	Behoue inkomste ✓	Bank	**15 000**	-✓	-✓	0

11

Effek op rekeningkundige vergelyk: Idien leeg,neem aan dis 0; -1 per reël vir vreemde inskrywing;
Merk teken + of – onafhanklik van die besonderhede

1.3 OUDITVERSLAG

1.3.1

Verduidelik waarom die ouditeure dit nodig gevind het om die bladsynommers in die verslag aan te dui.
Enige EEN geldige verduideliking ✓✓ Deelpunt vir onduidelike / onvolledige antwoord • Hulle is slegs verantwoordelik vir die bladsye wat in die verslag uiteengesit is / slegs finansiële state op bladsye 25–52 is aan oudit / ondersoek onderwerp. • Hulle is nie verantwoordelik vir die ander inligting in die jaarverslag nie.

2

DOWNLOAD MORE RESOURCES LIKE THIS ON ECOLEBOOKS.COM

Download more resources like this on ECOLEBOOKS.COM

1.3.2 Watter tipe verslag het Zenko Bpk van die onafhanklike ouditeure ontvang? Verduidelik jou antwoord.

Tipe verslag:

Gekwalifiseerde ✓

Verduideliking: ✓✓ Merk onafhanklik van die bogenoemde besluit

- Die ouditmening het ’n uitsondering uitgespreek waardeur die verslag oor die tekortkoming / uitsondering in geval van skenkings gekwalifiseer is
- Onkostes vir skenkings van R250 000 kon nie geverifieer word nie.

3

1.3.3 Noem TWEE moontlike gevolge vir die onafhanklike ouditeur as hy NIE die skenking in sy verslag genoem het NIE.

Enige TWEE geldige punte ✓ ✓

- Hy kan ’n tugverhoor deur die professionele liggaam in die gesig staar.
- Hy word moontlik aangekla / beboet / sy lisensie om te praktiseer verloor.
- Hy mag nie weer as ’n eksterne ouditeur aangestel word nie.

2

1.3.4 Verduidelik waarom die maatskappy bydraes sal lewer tot uitreikprogramme in die plaaslike gemeenskap. Noem TWEE punte.

Een geldige punt✓✓ Deelpunte vir onduidelike / onvolledige antwoord

- Daar word van ondernemings verwag om ’n bydrae te lewer tot die gemeenskappe wat hulle ondersteun (maatskaplike verantwoordelikhede) / Daar word van hulle verwag om weer in die gemeenskap sowel as die omgewing terug te ploeg.
- Die King-kode skryf voor dat ondernemings op die drievoudige slotreël konsentreer en nie net op wins nie.
- Positiewe publisiteit sal hul beeld en ondersteuning verbeter.

4

TOTALE PUNTE
25

VRAAG 2: BALANSSTAAT (STAAT VAN FINANSIËLE POSISIE) EN NOTAS

MAKIZOLE BEPERK

2.1 Voltooi die volgende notas vir die finansiële jaar geëindig 29 Februarie 2020.

(a)

GEWONE AANDELEKAPITAAL		
GEMAGTIG: 1 400 000 aandele		
UITGEREIK		
650 000	**Aandele in uitreik op 1 Maart 2019** (4 500 000 - 1 300 000)	3 200 000 ✓✓
250 000	**Aandele gedurende jaar uitgereik**	**1 300 000**
(100 000)✓	Aandele teruggekoop teen R5✓✓(GAP)	(500 000) ☑* een deel korrek
800 000☑ bewerking	**Aandele in uitreik op 29 Februarie 2020**	4 000 000 ☑ bewerking

8

(b)

BEHOUE INKOMSTE	
Saldo aan die begin van die jaar	**745 000**
Nettowins na belasting (405 500✓ + 35 500✓) x $\frac{70}{30}$ ✓ 441 000 2 punte	1 029 000 ☑*
Aandele teruggekoop (100 000 x 30c)	(30 000) ✓✓
Dividende op gewone aandele bewerking	(710 000) ☑
Interim dividend betaal	390 000 ✓
Finale dividend verklaar (800 000☑ x 40c✓ sien (a) hierbo	320 000 ☑*
Saldo aan die einde van die jaar bewerking	1 034 000 ☑

*een deel korrek

12

DOWNLOAD MORE RESOURCES LIKE THIS ON ECOLEBOOKS.COM

Download more resources like this on ECOLEBOOKS.COM

2.2

BALANSSTAAT OP 29 FEBRUARIE 2020			
BATES			
NIEBEDRYFSBATES	TB - BB	5 362 500 ☑	
Vaste bates	Balanserende bedrag (NBB-FB)	5 183 750 ☑	
Finansiële bates: Vaste deposito (715 000x75%) (715 000 - 536 250✓✓)		178 750 ☑*	5
BEDRYFSBATES	bewerking	1 505 340 ☑	
Voorrade (460 000✓✓+ 35 000✓✓+9 800✓)		504 800 ☑*	
Handels-en-ander-ontvangbares (473 000✓- 18 500✓ + 7 150✓)		461 650 ☑*	
Kontant en kontant ekwivalente (536 250 + 2 640)	Sien vaste dep. hierbo	538 890 ☑✓	
TOTALE BATES	TE+L	6 867 840 ☑	14
EKWITEIT EN LASTE			
GEWONE-AANDEELHOUERSBELANG	bewerking	5 034 000 ☑	
Gewone aandelekapitaal	sien 2.1 (a)	4 000 000 ☑	
Behoue inkomste	sien 2.1 (b)	1 034 000 ☑	3
NIEBEDRYFSLASTE			
Lening: Capital Bank	GAB x 0,1	503 400 ☑☑	2
BEDRYFSLASTE	bewerking	1 330 440 ☑	
Handels-en-ander-betaalbares (727 760✓+ 46 000✓✓)		773 760 ☑*	
Huidige deel van lening		**100 680**	
Aandeelhouers vir dividende	Sien BI nota	320 000 ☑	
SAID (Inkomstebelasting)		35 500 ✓	11
Bankoortrekking (530 000☑ - 429 500✓)	sien 2.1 (500 000+30 000)	100 500 ☑*	
TOTALE EKWITEIT EN LASTE	bewerking	6 867 840 ☑	**35**

Let wel: Afhangend van die berekening vir terugkoop van aandele, kan die syfer vir bankoortrekking ook onder kontant en kontantekwivalente verskyn.

*een deel korrek

TOTALE PUNTE
55

VRAAG 3: KONTANTVLOEISTAAT, FINANSIËLE AANWYSERS EN VERTOLKING

3.1

3.1.1	C (Waardevermindering) ✓
3.1.2	B (Invloei van kontant) ✓
3.1.3	A (Bedryfskapitaal) ✓

3

3.2 CACADU BPK.

3.2.1

Bereken die volgende bedrae vir die Kontantvloeistaat:	
Bedryfswins voor veranderinge in bedryfskapitaal	
Bewerkings	**Antwoord**
1 650 000 ✓+ 578 050✓+ (231 670✓ + 670 890✓ - 789 140✓) 113 420 3 punte	2 341 470☑ een deel korrek
Inkomstebelasting betaal	
Bewerkings	**Antwoord**
-11 500✓ + (1 650 000 - 1 188 000)✓✓ + 16 400✓ 462 000 2 punte Aanvaar alternatiewe aanbiedinge van berekeninge soos omgekeerde tekens, hakies en/of grootboekrekeninge	466 900 ☑ een deel korrek
Dividende betaal	
Bewerkings	**Antwoord**
77 000✓ + 1 255 000✓ - 810 000✓ Aanvaar alternatiewe aanbiedinge van berekeninge soos omgekeerde tekens, hakies en/of grootboekrekeninge	522 000 ☑ een deel korrek

6

5

4

EcoleBooks

DOWNLOAD MORE RESOURCES LIKE THIS ON ECOLEBOOKS.COM

Download more resources like this on ECOLEBOOKS.COM

3.2.2 **Voltooi die volgende afdelings van die Kontantvloeistaat:**

KONTANTGEVOLGE VAN BELEGGINGSAKTIWITEITE bewerking	(2 890 250) ☑	
Aankoop van vaste bates (4 895 000✓ + 578 050✓ + 900 250✓ – 2 582 800✓)	(3 790 500) ☑*	
Opbrengs met verkoop van vaste bates	900 250 ✓	
	* een deel korrek	7

Let wel: Die syfer en die hakies (of geen hakies) moet korrek wees om die punt in die geldkolom te verdien.

KONTANTGEVOLGE VAN FINANSIERINGSAKTIWITEITE bewerking	2 749 550 ☑	
Opbrengs van aandele uitgereik	**2 984 800**	
Aandele teruggekoop	(117 000) ✓	
Niebedryfslaste terugbetaal (789 140 - 670 890) or (231 670 – 113 420)	(118 250) ☑✓	4

Let wel: Die syfer en die hakies (of geen hakies) moet korrek wees om die punt in die geldkolom te verdien.

NETTO VERANDERING IN KONTANT EN KONTANTEKWIVALENTE	**(88 200)**	
Kontant en kontant ekwivalente (begin van jaar) (241 250 + 88 200)	329 450 ✓✓	
Kontant en kontantekwivalente (einde van jaar)	**241 250**	2

Let wel: Die syfer en die hakies (of geen hakies) moet korrek wees om die punt in die geldkolom te verdien.

3.2.3 **Bereken die volgende finansiële aanwysers op 30 Junie 2019:**

% Bedryfsuitgawes op verkope

Bewerkings	**Antwoord**	
1 316 800 2 punte $\frac{3\,070\,220✓ - 1\,753\,420✓}{7\,920\,000✓} \times \frac{100}{1}$	40% ☑ een deel korrek	4

% Opbrengs op gemiddelde aandeelhouersbelang (OOAB)	
Bewerkings	**Antwoord**
1 188 000 ✓ / ½✓(6 708 900✓ + 3 945 700✓) x 100/1 10 654 600 2 punte 5 327 300 3 punte	22,3% ☑ een deel korrek, % teken is nie nodig, maar dit kan nie rand, sent eenhede ens. wees nie.

5

3.2.4 **Haal TWEE finansiële aanwysers met syfers en neigings aan wat 'n bekommernis vir die likiditeit van die maatskappy moet wees.**

Finansiële aanwysers ✓ ✓ syfers en neiging ✓ ✓

Slegs hierdie TWEE word aanvaar:

- Voorraadomsetsnelheid het gedaal van 7 tot 4 keer (of met 3 keer)
- Debiteure-invorderingsperiode het toegeneem van 30 tot 40 dae (met 10 dae)

4

3.2.5 **Lewer kommentaar op die graad van finansiële risiko en hefboomfinansiering van die maatskappy. Haal TWEE finansiële aanwysers met syfers en neigings aan om jou antwoord te staaf.**

ÉcoleBooks

finansiële aanwysers ✓✓ syfers en neiging ✓✓ kommentaar ✓✓

- Skuld/ekwiteit verbeter van 0,2:1 tot 0,1:1, (met 0,1).
- Opbrengs op kapitaal aangewend daal van 29,4% tot 29,1%, (met 0,3)

Kommentaar:
Die maatskappy is laaggerat/die risiko het verminder.
Alhoewel die OOTKA effens gedaal het, is die maatskappy positief gerat aangesien die opbrengs steeds hoër as die rentekoers van 13% is.

6

TOTALE PUNTE
55

DOWNLOAD MORE RESOURCES LIKE THIS ON ECOLEBOOKS.COM

Download more resources like this on ECOLEBOOKS.COM

VRAAG 4: ONTLEDING EN VERTOLKING VAN TWEE MAATSKAPPYE

4.1

Bereken die aantal aandele wat Alton in Lion Bpk. kan koop.	
Bewerkings	**Antwoord**
130 000 ÷ R6,50	20 000 ✓✓ *

2

4.2

Alton stel meer belang in die aankoop van die addisionele aandele in Lion Bpk. Verskaf TWEE redes waarom hy so voel. Verwys in jou antwoord na 'n vergelyking tussen beide maatskappye.	
REDE ✓✓ ✓✓	**SYFERS (met vergelyking) ✓ ✓**
Alhoewel die markprys hoër is, is dit beter as die NBW, wat aandui dat aandele in hierdie maatskappy in aanvraag is. Dit het 'n beter beeld in die oog van die publiek.	Lion: MP 650 sent; NBW 622 sent Bull: MP 340 sent; NBW 412 sent
Hy sal die meerderheidsaandeelhouer in hierdie maatskappy word. Hy is reeds die meerderheidsaandeelhouer in die ander maatskappy.	Lion: 260 000/500 000 = 52% Dit was eers 48% Bull: 460 000 / 900 000 = 51,1%

6

4.3

Alton is tevrede met die DPA by Lion Bpk. Gee EEN rede waarom.	
REDE ✓✓	**SYFER ✓**
Alhoewel die maatskappy slegs 45,3% van die VPA aan aandeelhouers betaal het, het hulle 'n besluit geneem om 54,7% hiervan te behou om op die toekomstige groei van die maatskappy te konsentreer. Dit sal hopelik in die toekoms tot beter opbrengste (DPA) lei.	45,3% 54,7% behou

3

Verskaf EEN rede vir die dividendbeleid van Bull Bpk.	
REDE ✓✓	**SYFER ✓**
Bull betaal 80,7% van die VPA as DPA Hulle wil die aandeelhouers tevrede stel as gevolg van die swak status van die maatskappy. Hulle het waarskynlik geen planne vir groei nie. Om voorsiening te maak vir die swak prestasie van die maatskappy.	80,7% of behou slegs 19,3% van die VPA.

3

4.4

Lewer kommentaar op die opbrengs op belegging van beide maatskappye. Verskaf EEN afsonderlike punt vir elke maatskappy.	
KOMMENTAAR ✓✓ ✓✓ vir elke maatskappy	**SYFERS (met vergelykings ✓ ✓**
Lion Bpk Lion Bpk. het 'n better opbrengs op belegging as Bull Bpk. Lion Bpk. se opbrengs is steeds beter as dié op alternatiewe beleggings, alhoewel dit gedaal het van 2019.	Lion: 12,2% 4,2% bo die rentekoers. .
Bull Bpk Bull Bpk. doen nie goed nie. Alhoewel hulle bo alternatiewe beleggings verlede jaar was, het hulle gedaal tot onder die rentekoers hierdie jaar.	Bull: 6,7% 1,3% onder die rentekoers.

6

TOTALE PUNTE
20

TOTAAL: 150

Kopiereg voorbehou

DOWNLOAD MORE RESOURCES LIKE THIS ON ECOLEBOOKS.COM